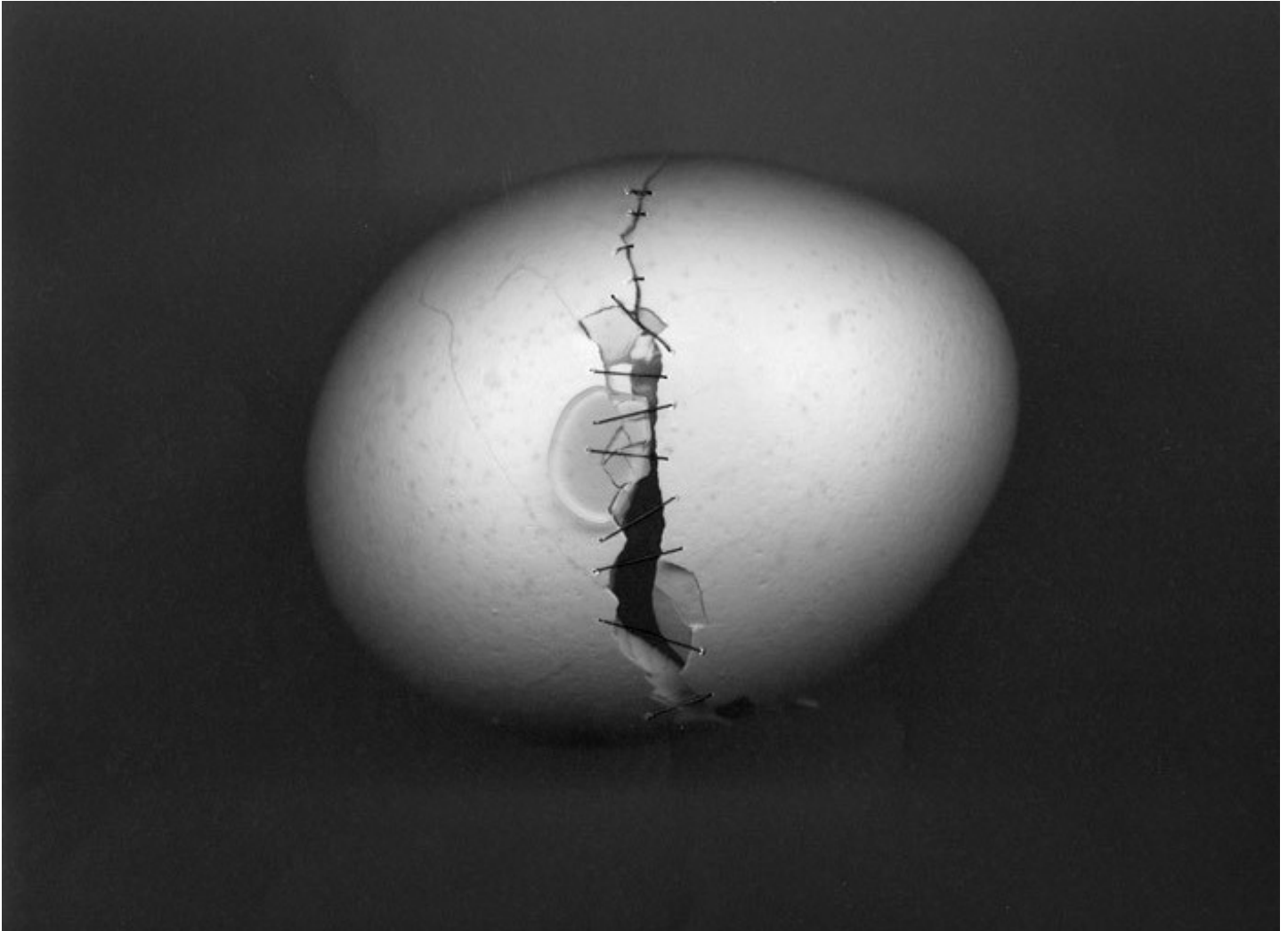

László Eszter RÉSEK

Hallottam, ahogy felém csoszog, kezében ütemesen remegett a kulcscsomó. Kireteszelte az ajtót, és kérges hangon sürgetett, hogy kimegy a meleg, vagy bejön a meleg, éppen ami nem jó. Míg levettem a kabátom, halk „jó napot, anyuká”val köszöntem, ahogy szoktam, ő gondosan visszazárt minden lakatot. A legnehezebb a heveder átfordítása volt, ellenállt anyám gyenge noszogatásának. A házipapucs előkészítve várt. Aztán igyekeztem nem sokszor megszólalni, lehetőleg teljesen kerülni a beszédet, nehogy a pokol tornácáról egyenesen a mélyébe zuhanjon a délután. Bármit mondtam volna, abból ügyet csinál, és ebbe már nem mentem bele. Negyven év alatt megtanultam, hogy így kommunikálunk. Anyám meg én. Jobb, ha nincs felület, nincsenek szavak. Mindkettőnk számára kellemetlen volt a látogatás, mint mindig. Megkérdezte, hogy van a feleségem, ilyenkor tudtam, az elsőre gondol. Kár, kérdezhetne egyszer valami újat, de őt egy ideje csak a lakatok érdeklik, a betörők a szekrényben, a portörles, a leselkedés az ablakból, rettegése a nyitott ajtóktól és a pia. Legutóbb egy éve történt valami az életében, amikor megvettem neki a riasztót. Hónapokig el-elszóltam magam, lassan adagolva a technológiai fejlesztés gondolatát: van megoldás a félelme elűzésére, hogy rányitnak és elveszik az életét. Már feladtam a hadjáratot, amikor váratlanul előállt az ötlettel: szerinte a legjobb egy riasztó volna. A szerkezet végül ott villogott a bejárat felett, az ablakpárkány alatt, az előszobában és az ágya mellett.

még reménytelenebb

Rövid látogatásomnak ezúttal komoly célja volt, háromszor nagy levegőt vettem, hogy végre ki merjem mondani, pénzre lenne szükségem, most hogy megnyitom az üzletet, csak annyira, hogy a kéthavi kauciót letegyem. Rám nézett, feltápáskodott, elővette a konyakot, amit rendkívüli alkalmakra tartogatott, két műanyag poharat. Gondolhattam volna, hogy ez ilyen nagy horderejű dolognak számít. Konyakos esemény. Először villanyt gyújtott, nem értettem, hiszen alig múlt két óra. Behúzta a vastag szövetfüggönyöket, gondosan össze is kapcsolta. A megváltozott fényviszonyokban minden még reménytelenebb lett. A műanyag tányérok és poharak, a hatalmas lelakatolt ruhásszekrények, amikben valószínűleg a rendes porcelán meg az ezüst eszcálg lapult. Inkább hasonlított a lakás a bentlakásos intézmények puritán és feleslegmentes világára, ahol legfeljebb egy-egy fotó adja a világ tudtára, hogy a lakónak vannak, vagy legalábbis voltak emberi kapcsolatai. Itt viszont még a képeket is keret nélkül celluxozta a tapétára. A lakás minden nyílását gondosan elzárta anyám, függönyök, relaxák ontották a port a levegőbe. Feltekerte a rádiót, olyan hangerőre, hogy gyanakodtam, talán ettől romlott meg a hallása az utóbbi időben. Ellenőrizte, mindenhol villog-e a riasztó. Furcsa bizalmatlansággal nézett, és megkért, hogy amíg előveszi a kért összeget, legyek szíves a fürdőben várakozni. Nem mozdult, míg be nem csuktam magamra az ajtót, akkor átcsoszogott a szobába, valamit maga elé morgott.

A kád szélén ülve a lakatokra gondoltam, és hogy hamarosan anyámat otthonba kell költöztetnem, mert ez így pokoli. Túl könnyen ment, azt hittem, elutasítja a kérésemet, de simán feláll, talán már ő is belátja, minél kevesebbet beszélünk, annál kevésbé fáj. Mennyi időt töltöttem itt gyerekként a WC-n ülve! Akkor ezek voltak az intim és privát perceim. Tizenhat évesen kollégiumba menekítettem magam. Pár évig még tűrtem az érzelmi terrorakciókat, nem tudtam teljesen megszakítani vele a kapcsolatot, túl függő voltam. Végül kialakult ez az üres tér köztünk, néma

játék. Semmilyen. Se harag, se szomorúság. De most megéreztem valamit a félelmeiből, és hogy minek a végállomása ez. Megszántam. Hosszú idő óta a legerősebb és egyetlen érzés, amit kiváltott belőlem. A pénzére gondoltam. Eddig sosem kértem. Az első esküvőre önként adott, a másodikra el sem jött. Mennyi készpénz lehet ki tudja, hol elrejtve a lakás számtalan zugában, évek óta rejtegetett nyugdíjak, egy egész élet begyömöszölve a fiókokba. Bennem sem bízok, különben nem küldött volna be ide. A rádiótól nem hallottam semmit, a fürdőnek se ablaka, se szellőzője nincs, vagy volt, csak valahogy eltakarta, betömöködte az utolsó rést is. Remegtem. Az új üzletre gondoltam, és szorongtam. Éreztem, hogy már most bukta, mivel semmi lelkesedés, semmi lendület, mint régen, csak a rutin, az adó, a bérleti díj, a legjobb lenne becsődölni, de az engedélyezés már folyamatban, az áru úton van Angliából, felvettem két embert. Talán, ha a konkurencia nyitna egy boltot a környéken. A feleségemre gondoltam, felhívtam, hogy elmondjam neki a hírt, megvan a pénz, de nem vette fel, talán éppen a babával volt elfoglalva, pár perc múlva visszahívott, zokogott. Tudom, hogy nehezen indul el a gyerekekkel, múltkor az utcán teljesen lefagyott, hogy mit szólnak az emberek. Szégyellte a sírást, a plusz kilókat, a sok cuccot, az anyaságát, nem tudtam, mit kezdjek a szorongásaival. Állítólag visszhangzott a metró a csecsemősírásból, ezért egy nyilvános WC-be menekült, hogy megetesse. Lassan érthetőbbé váltak a szavai, valaki mellette pisilt, betétet cserélt, a gyerek szuszogva ivott, minden hallatszott a telefonban. Közben bejöttek, a lábával próbálta az ajtót betámasztani, és kérte, hogy azonnal menjek érte.

negyven éve gyűlő harag

De anyám kint volt. Egyszeriben már nem érdekelt a pénz, vagy anyám elmeállapota, ki akartam jutni az ajtón, nem érdekelt, hogy megkért, és hogy mennyire bele van gabalyodva a mániájába, nem érdekelt, hogy ez most az ő játszámja. Amire viszont egyáltalán nem számítottam: rám zárta a fürdőt. Ettől annyira elfutotta lelkemet a negyven éve gyűlő harag, hogy betörtem az ajtót. Meglepően könnyen ment, a régi, szúette fa szálkásan tört le a keretről. Ő a szobában a szőnyegen térdelt a komóddal szemben, egy levesestálat helyezett éppen vissza. Felnézett rám, nem hallotta a rádió zajától, hogy előjöttem. Félelmében, hogy rányitottam, hozzám vágott egy mélytányért, aztán záporozni kezdtek a porcelánok, poharak. Nem láttam értelmét a kulcsokkal és zárrakkal babrálni, felkaptam a cipőmet, s miközben anyám tombolásától védtem magam, ablakot nyitottam, és kiugrottam a gangra, futottam, menteni, akiket érdemes. Le kell falazni a réseket – ezek voltak az utolsó szavak, amiket kaptam tőle.

kép | Charles Grogg, lensculture.com